

INHOUD

ONTDEKKEN 6

Welkom in Oostenrijk.....	8	Reisroutes.....	20
De parels van Oostenrijk.....	10	Veelzijdig Oostenrijk.....	28
Zicht op Oostenrijk.....	14	Jaaroverzicht van Oostenrijk.....	50
De regio's van Oostenrijk.....	16	Een korte geschiedenis.....	52

BELEVEN – WENEN 58

Innere Stadt.....	72	Ten zuiden van de Ring.....	118
Ten noorden van de Mariahilfer Strasse.....	96	Buiten het centrum.....	134

BELEVEN – OOSTENRIJK 148

Neder-Oostenrijk en Burgenland.....	150	Salzburgerland.....	234
Stiermarken.....	178	Tirol en Vorarlberg.....	258
Opper-Oostenrijk.....	210	Karinthië en Oost-Tirol.....	288

WEGWIJS 308

Voor vertrek.....	310	Register.....	318
Oostenrijk onderweg.....	312	Nuttige uitdrukkingen.....	326
Praktische informatie.....	316	Dankbetuiging.....	327

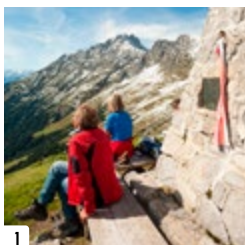
Links: Stijlvolle gevel van een gebouw in Opper-Oostenrijk
Vorige bladzijde: Het besneeuwde bergdorp Schladming
Omslag voor: Het pittoreske dorp Hallstatt

WELKOM IN OOSTENRIJK

Oostenrijk ligt in het hart van Europa en is een harmonieuze mix van cultuur en ongerepte natuur. In dit kleine, maar gevarieerde land is alles aanwezig: een symfonie van Schubert, een spannende skiafdaling, rustieke wijnroutes of sprookjesachtige paleizen. Wat uw droomreis naar Oostenrijk ook inhoudt, deze Capitoool Reisgids is uw perfecte metgezel.

Eeuwenlang was Oostenrijk een Europees bolwerk met grote invloed die zich ver over de landsgrenzen heen uitstrekte. De macht van het rijk is nog steeds overal voelbaar, in de keisten straatjes van de hoofdstad of bij de Stift Melk aan de Donau. De Habsburgse voorliefde voor paleizen en forten biedt, in combinatie met de collectie oude meesters waarmee ze gevuld zijn, veel moois om te verkennen, van Schloss Schönbrunn in Wenen tot Schloss Ambras in Innsbruck. Behalve in de historische bezienswaardigheden komt de invloed van de Habsburgers ook tot uitdrukking in de rijke keuken, zoals in de geurige strudels of in de koffie met likeur in een Weens *Kaffeehaus*. Samen met de muzikale klanken van Mozart en *The Sound of Music* vormt dit alles een unieke en boeiende cultuur.

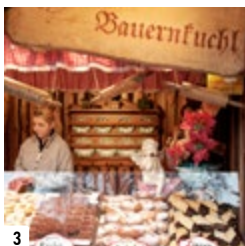
Oostenrijk heeft niet alleen grote steden, maar ook veel prachtige natuur. De hoge pieken van de Alpen, de glinsterende meren en de vruchtbare weidevelden hebben al menig kunstenaar geïnspireerd. Elke reis is weer een nieuw avontuur, van de steile kliffen in het Zillertal tot de gemakkelijke wandelroutes in Salzkammergut en het weldadige water van de Wörthersee. Er is zoveel te ontdekken, dat u wellicht moeilijk kunt kiezen waar te beginnen. Deze gids van Oostenrijk is opgedeeld in gemakkelijk te behappen hoofdstukken, met deskundig advies en kleurrijke, handige kaarten zodat u gemakkelijk de weg kunt vinden. Of u nu een week of langer komt, met deze Capitoool Reisgids ziet u het beste van wat het land te bieden heeft. Geniet van dit boek en geniet van Oostenrijk.

1

2

3

1 Genieten van het uitzicht op de Oostenrijkse Alpen.

2 Idyllische wijngaard in Neder-Oostenrijk.

3 Kraam op de kerstmarkt in Wenen.

4 Het plaatsje Hallstatt temidden van het groen.

4

Aan het water

Oostenrijk heeft zoveel prachtige meren dat het moeilijk is een favoriet te kiezen. In Salzkammergut (blz. 218) vindt u de serene Wolfgangsee, perfect om te zwemmen, en de Mondsee, waar het heerlijk zeilen is. Als u op zoek bent naar ongerepte natuur komt u bij de drie Gosauseen (blz. 230), met een van de helderste meren van het land, de Vorderer Gosausee. In het zuiden vindt u de ondiepe Neusiedler See (blz. 158), perfect voor watersporten. Zwemmers kunnen zich vermaken in Strandbad Klagenfurt, aan de warme Wörthersee (blz. 304).

Zeilen op de kristalheldere Mondsee, met op de achtergrond de Schafberg

OOSTENRIJK VOOR BUITENSporten

Het natuurschoon van Oostenrijk is overweldigend. Van de vergezichten wordt u bijna net zo lyrisch als van de opera's van Mozart. Skiën lijkt de bekendste buitensport in het land, maar er zijn tal van andere mogelijkheden om u in de natuur te vermaken, van een ontspannen wandeling in het bos tot zwemmen in een van de vele kristalheldere meren.

NATUURBEHOUD

Oostenrijk heeft een van de strengste milieuwetgevingen van Europa, ingegeven door een diepgeworteld respect voor de natuur en het besef dat het ecosysteem van de Alpen uiterst fragiel is. Bijna 60 'biogenetische' reservaten en drie omvangrijke natuurgebieden beschermen bedreigde diersoorten, habitats en flora. Oostenrijkers vinden het prima als toeristen komen genieten van de natuur, maar pluk geen bloemen en laat geen afval achter.

Roep van de bergen

Het is geen wonder dat wandelen in Oostenrijk zo'n fijne bezigheid is, met de vele imposante pieken, de overweldigende natuur en de frisse berglucht. De Pinzgauer Spaziergang (blz. 256) is een van de mooiste routes in de Alpen, op een hoogte van 1000 m. Houd uw camera paraat, want de vergezichten zijn fenomenaal. In Tirol is het in de zomer druk vanwege de indrukwekkende uitzichten vanuit het Stubaital (blz. 279), en Schladming (blz. 192) in Stiermarken is een paradijs voor mountainbikers.

Uitzicht op Tirol vanaf een uitzichtplatform op de Stubaiigletsjer

Ijzingwekkend

Onder de grond van Oostenrijk bevindt zich een ijzige, surrealistische wereld, een inspiratiebron voor talloze mythen en legendes. In Abtenau is Eisriesenwelt (blz. 255) de grootste ijsgrot ter wereld, met 42 km aan stalagmieten en schitterende ijsgaleries. In Opper-Oostenrijk vindt u de glinsterende Dachsteinhöhlen (blz. 227), een grotstelsel onder een 500 jaar oude permafrost. De ijsbergen, gletsjers en bevroren watervallen bestaan hier al sinds de laatste ijstijd.

De schoonheid van de Dachsteinhöhlen

TOP
5**OOSTENRIJKSE
ALPINE-
BLOEMEN****Edelweiss**

Van juli tot en met september zijn de hogere valleien bedekt met deze nationale bloem.

Gentiaan

Deze paarse pracht bloeit tot oktober.

Arnica

De geel-oranje medicinale plant bloeit in de zomer.

Akelei

De donkere akelei bloeit al in april.

Streepzaad

Deze bloem siert de alpenweiden tot ver in september.

Het donderende geweld van de Krimmler Wasserfälle

Het bos in

Bijna de helft van Oostenrijk is bedekt met bos, van het bijstedelingen populaire Wienerwald met zijn 240 km aan mooie wandelpaden tot het verafgelegen Bregenzerwald. In deze groene oases vindt u tal van klaterende watervallen. De Krimmler Wasserfälle (blz. 257) is de hoogste van Europa en de meest imposante. Hij is van alle kanten fotogeniek, maar de mooiste foto maakt u vanaf de Wasserfallweg (waar u tegelijk een gratis douche krijgt door de nevel).

KARLSKIRCHE

📍 F7 📍 Karlsplatz, A-1040 📍 Karlsplatz 📞 4A 🕒 Ma-za 9.00-18.00, zo en feestdagen 12.00-19.00 uur 🌐 karlskirche.at

Deze eclectische kerk, een mooi voorbeeld van barok vakmanschap, staat fier aan de rand van het Resselpark. De façade toont invloeden uit het oude Griekenland, de zuil van Trajanus uit Rome en oosterse minaretten. Ook binnen is het spectaculair, met weelderige fresco's en een verguld altaar.

Tijdens de Weense pestepidemie van 1713 beloofde keizer Karl VI plechtig dat als de stad weer vrij zou zijn van de plaag hij een kerk zou bouwen voor Carolus Borromeus (1538-1584), een voormalige aartsbisschop van Milaan die zich tomeloos had ingezet voor de slachtoffers van de pest. De epidemie zou meer dan 8000 levens eisen in Wenen. Het jaar erop schreef de keizer een wedstrijd uit voor een ontwerp van de kerk, die werd gewonnen door architect Johann Bernhard Fischer von Erlach. Het resul-

taat was de Karlskirche. De twee enorme zuilen zijn versierd met taferelen uit het leven van Borromeus. Boven de classicistische portico staat een beeld van de heilige, ontworpen door Lorenzo Mattielli. De bouw duurde bijna 25 jaar. Het interieur is verrijkt met snedes en altaarstukken van de toonaangevende architecten Daniel Gran en Martino Altomonte.

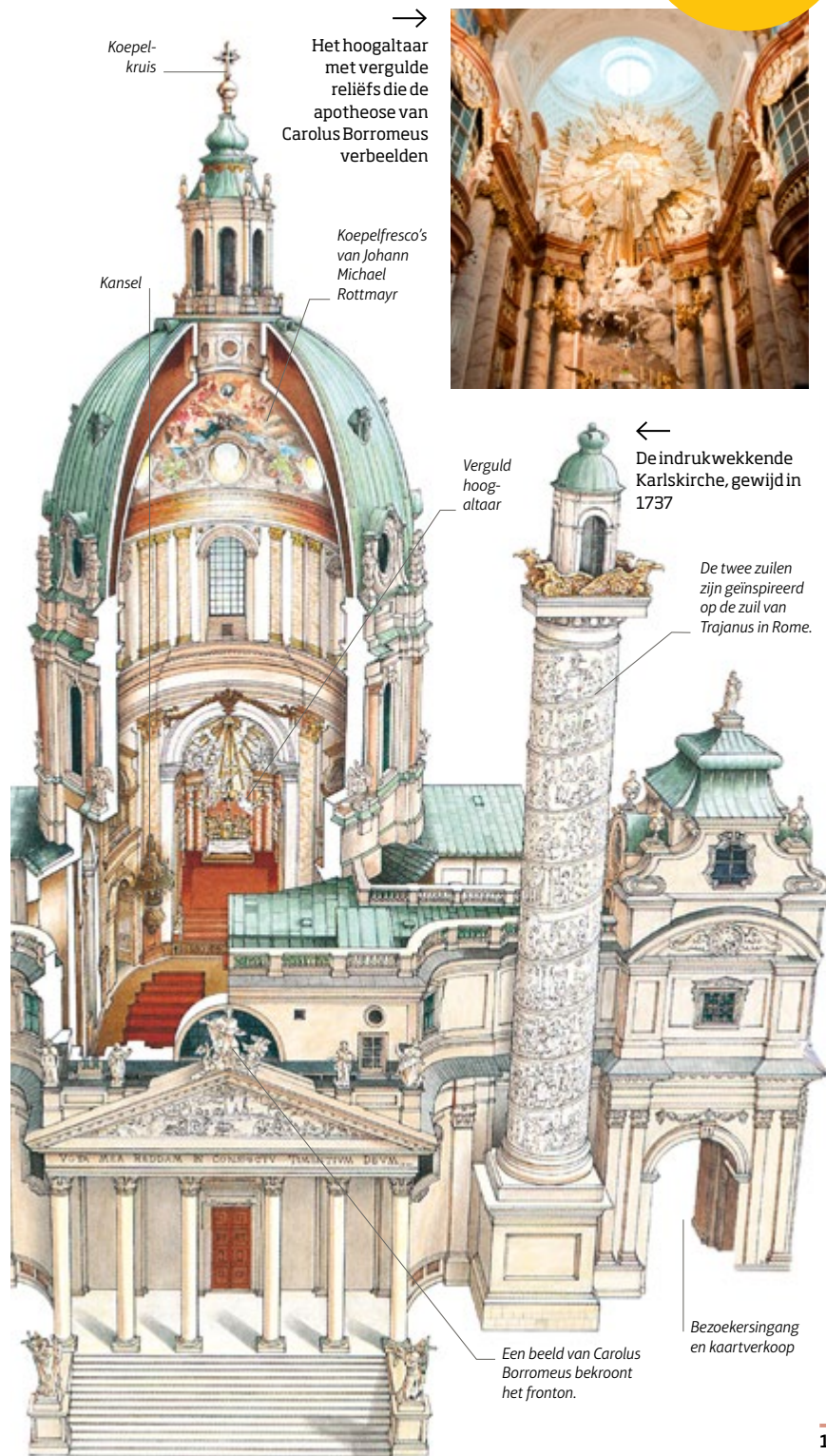
↑ Henry Moore's *Hill Arches* (1973) in de vijver voor de Karlskirche

JOHANN BERNHARD FISCHER VON ERLACH

Veel fraaie gebouwen in Wenen zijn ontworpen door Fischer von Erlach (1656-1723). De in Graz geboren architect studeerde in Rome, en verhuisde naar Wenen, waar hij hofarchitect werd en toonaangevend voor de barokstijl. Van zijn hand zijn de Karlskirche, de kerk van de universiteit van Salzburg en de initiële plannen voor Schloss Schönbrunn. Hij stierf voor de Karlskirche was voltooid; de kathedraal werd in 1737 afgemaakt door zijn zoon, Joseph Emanuel.

Twee Chinese paviljoenachtige poorten leiden naar de zij-ingangen.

Koepelkruis

→ Het hoogaltaar met vergulde reliëfs die de apotheose van Carolus Borromeus verbeelden

Koepelfresco's van Johann Michael Rottmayr

Kansel

Verguld hoogaltaar

← De indrukwekkende Karlskirche, gewijd in 1737

De twee zuilen zijn geïnspireerd op de zuil van Trajanus in Rome.

Een beeld van Carolus Borromeus bekroont het fronton.

Bezoekersingang en kaartverkoop

14

Kitzbühel

A C4   **Hinterstadt 18; www.kitzbuehel.com**

Het stadje Kitzbühel, een van de aantrekkelijkste en chicste wintersportplaatsen van Tirol, heeft mooie kasseienstraatjes die naar vriendelijke zomerweiden vol koeien leiden. Elk jaar in januari is het plaatsje echter afgeladen met waaghalsen die voor de Hahnenkammrennen komen, een skiwedstrijd met de gevaarlijkste afdaling ter wereld. Kitzbühel is echter meer dan een wintersportoord. Doordat het gespaard is gebleven voor oorlogsgeweld heeft het nog tal van historische bezienswaardigheden. De Andreaskirche is in 1435 op de plaats van een romaanse kerk gebouwd, en in 1785 werd hij in barokstijl verbouwd. Binnen ziet u laatgotische zuilen en 15de-eeuwse traceringen en fresco's. Het altaar werd in 1663 gemaakt door Simon Benedikt Faistenberger en zijn zwager Veit Rabl. Naast de parochiekerk staat de Liebfrauenkirche, met een opvallende vierkante toren waar een grote kerkklok in hangt. De 14de-eeuwse Katharinenkirche is nu een monument voor de slachtoffers van de beide wereldoorlogen.

15

Kufstein

A C4   **[kufstein.com](http://www.kufstein.com)**

Dit charmante plaatsje aan de oever van de Inn heeft leuke keistenen straatjes, boetieks en historische bezienswaardigheden, waardoor het de bijnaam 'Parel van Tirol' verdiende. Op een rotsige heuvel ten noorden van de stad staat de witte Festung Kufstein. Het huisvest een regionaal museum en het Heldenorgel, gebouwd ter nagedachtenis van de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog. Het prachtige geluid van het orgel vult elke dag om 12.00 de straten. De laatgotische St. Vituskerk is in de 17de

eeuw in barokstijl verbouwd, maar kreeg eind 20ste eeuw zijn oorspronkelijke gotische uiterlijk gedeeltelijk terug. Op de Hechtsee en de Stimmersee, twee kleine meren ten westen van Kufstein, zijn de watersportmogelijkheden legio. Ongeveer 30 km ten noordoosten van Kufstein, voorbij de bergkam in het Kaisergebirge die de Zahmer Kaiser wordt genoemd, ligt Walchsee, een betoverend stadje aan een gelijknamig meer, met schilderachtige huizen en een goed watersportcentrum. De weg van Kufstein langs de Sparchenbach voert naar de Stripsenkopf, de hoogste piek van de Zahmer Kaiserketen, met fraai uitzicht op het Kaisergebirge.

FRANZ KLAMMER

Franz Klammer, in 1953 geboren in Mooswald, Karinthië, domineerde eind jaren '70, begin jaren '80 de afdaling op de ski's. Hij werd op 22-jarige leeftijd de held van Oostenrijk toen hij in 1976 de afdaling won tijdens de Winterspelen in Innsbruck. Hij won ook vier keer de legendarische afdaling op de Hahnenkamm in Kitzbühel, en verklaarde in een interview in 2006 dat hij de vierde overwinning, in 1984, als zijn meest memorabele beschouwde. Nadat hij afscheid had genomen van het skiën, werd hij een succesvol autocoureur.

16

St. Johann in Tirol

A C4   **05352-633350**

St. Johann in Tirol is een drukke marktplaats dat ook naam heeft gemaakt als wintersportoord, met prima pistes op de noordelijke hellingen van de Kitzbüheler Horn en uitstekende mogelijkheden voor langlaufen. In de stad staan diverse barokgebouwen en de eerste grote barokkerk in het gebied, in 1728 gebouwd op de plek van een eerder gotisch gebouw. In de Mariä Himmelfahrtskirche zijn prachtige gewelofschilderingen te zien, gemaakt door een van de grote meesters van de barok, Simon Benedikt Faistenberger. Nog een bezienswaardigheid in de plaats is de 30 m hoge toren van de Huber Bräu, een brouwerij waar u heerlijk streekbier kunt drinken en een hapje kunt eten onder het genot van een glorieus uitzicht.

17

Stubaital

A B5   **Bahnstrasse 17, Fulpmes; www.stubai.at**

Bij de reis over de Brenner-snelweg van Innsbruck naar Italië ziet u aan uw rechterhand de Stubaier Alpen, een hoog bergkammassief met weinig valleien. De laagste route naar het centrum van het massief loopt door het Stubaital, met de drukke toeristenplaatsen Fulpmes en Neustift. De hoogste piek, de Zuckerhüt, meet 3507 m. Het Stubaital is zeer rustig, vooral in vergelijking met het naastgelegen Zillertal (blz. 272). De Stubaigletsjer, het grootste gletsjerskigebied in Oostenrijk, biedt uitstekende ski-mogelijkheden.

Buiten eten in het gezellige centrum van Kitzbühel

↑ De hoge Europabrücke loopt richting de Brennerpas

18

Brennerpas

A B5

De Brennerpas is met zijn hoogte van 1374 m de laagste doorgang van de Oost-Alpen en daardoor een van de toegankelijkste routes tussen Noord-Europa en Italië. De pas ligt tussen de Stubaier Alpen en de Zillertaller Alpen en was oorspronkelijk een handels- en militaire route. Bij de snelweg die tegenwoordig door de brede Brennerpas loopt, hoort ook het hoogste en indrukwekkendste viaduct van Europa, de Europabrücke met een lengte van 815 m.

19

Seefeld

A B5   **Klosterstrasse 43; www.seefeld.com**

Dit stadje op een zonnig plateau is een fijne plek voor een skivakantie voor het hele gezin. De langlaufloipes zijn de langste van de Alpen en meten ongeveer 250 km. In het centrum van Seefeld staat de enorme 15de-eeuwse St. Oswaldkerk. Aan de westkant van de stad bouwde aartsbisschop Leopold V een kapel om een vroeg-16de-eeuws kruis in onder te brengen, waaraan wonderdadige krachten werden toegeschreven. Het kruis staat nu in het altaarstuk.

ETEN

Huberbräu-Stüberl
Levendig restaurant in het hart van het oude Kitzbühel. Serveert een fantastische goulash een mooi assortiment streekbier.

A C4   **Vorderstadt 18, Kitzbühel
05356-65677**

Hahnenkammstüberl

Dit restaurant boven aan de skilif van de Hahnenkamm serveert heerlijk Tirols eten en biedt een fantastisch uitzicht op de bergen.

A C4   **Hahnenkamm 17, Kitzbühel
05356-62521**

Südtiroler Stube

Pittoresk restaurant in een oude boerderij met een prachtige stenen vloer en houten lambrisering. Prima streekgerechten.

A B5   **Reitherspitzzstrasse 17, Seefeld
Wo suedtiroler-stube.com**

